

En stemme til de som står ansikt til ansikt med døden

Taler

Georg Fredrik Rieber-Mohn

Dato

14 mai 2013

Sted

Den Norske Opera & Ballett, Oslo

Omstendigheter

Tale ved overrekkelsen av Fritt Ords pris for 2013 til Per Fugelli

- 1 Minnet synes klart. Vi er midt i de glade 60-årene. På den brede trappen utenfor Blindern Studenterhjem står stud.med. Per Fugelli i ivrig gestikulerende samtale med studiekamerater. Han ga inntrykk av å mene mye og sterkt allerede den gang. Og, hvis jeg ikke husker feil, bar han søndag ettermiddag sløyfe til tweed-
5 jakken. Jeg tenkte at han nok vil bli overlege, for på sykehusenes vegger hang det flere portrettmalerier av meritterte overleger med fargerike sløyfer til hvit skjorte og hvit frakk.

- Men heldigvis valgte Per Fugelli en langt bredere medisinsk karrierevei. Via
10 praksis i allmennmedisin på Værøy og Røst ble hans fag sosialmedisin. Jeg vil anta at erfaringer fra de karrige nordnorske øysamfunn ble medbestemmende for denne spesialisering. Han hadde blant annet sett hvordan fiskernes helsetilstand sto i nær sammenheng med de fysiske og psykiske krevende forholdene de arbeidet og levde under.

- 15 Nok om biografiske data. Fugellis liv er gjennomlyst i den norske offentlighet. Det lille jeg har nevnt er tilstrekkelig til å antyde at mannen lenge har hatt en levende interesse for mennesker, i små flokker og i større, som det norske samfunnet. Derfor har da også vår prisvinner i en årrekke vist et frapperende
20 politisk engasjement. Ikke partipolitisk annet enn som negasjon - han lar sjelden en anledning gå fra seg til å rakke ned på Fremskrittspartiet og det meste av hva det står for. Men andre partier har også fått sitt. Ingen av de store har unnsuppet hans vrede. Og selvfølgelig Kristelig Folkeparti - når den puritanske tilbøyelighet tar overhånd og formynderholdningen blir for påfallende.

- 25 Per Fugelli har slik sett vært en uavhengig samfunnskritiker. Med vanlige folks

ve og vel for øye har han slått i de fleste retninger, med alt fra kraftige svingslag til mindre klaps. Han har fått mange slag tilbake, og noen er ikke bare forutsigbare, de er fortjent. Engasjementet kan stundom løpe løpsk, som hos
30 alle som vil noe godt for dette samfunnet, og som har mot og evner til å stå frem og holde ut.

Jeg skal i det følgende streife innom noen av hans mange offentlige utspill de siste 20 årene.

35

Som nyutnevnt professor i sosialmedisin skjøt han i 1993 med grovt kaliber mot Gro-regjeringens politikk, som ga flere gjeldsofre, uføre og arbeidsledige, noe som i følge professoren var sterkt sykdomsfremkallende. I den forbindelse
40 siterte han et tysk forbilde, sosialmedisinens grunnlegger Karl Virchow, som på 1800-tallet hadde uttalt at «politikk er medisin i stort». Den ene spissformulering fulgte den andre: «Samfunnsmedisinen, som skulle være på vakt, har sovet.» Og han avsluttet med en ikke mindre unyansert provokasjon: «Det er på Røst de kloke menneskene bor.»

45 Vi hørte intet begeistret jubelrop fra medisinske kolleger etter disse utblåsningene. Jeg vil tro at doktor Per opplevde en slags stockmansk alenegang. Men det forhindret ham ikke fra å fortsette i det sosialmedisinske makroperspektivet. Med bred pensel malte han et medisinsk skrekkscenarie av et mulig norsk EU-medlemskap: Det beinharde kapitalistiske
50 konkurranse-samfunnet ville gjøre mange av oss syke. Senere har doktoren malt over dette bildet og erkjent at han gikk for langt.

Og i 1996 var han frempå med nok en makro-betraktning med et i det minste diskutabelt empirisk belegg: «Kommunestyreprotokollen betyr mer for
55 folkehelsa enn de 12 000 reseptblokkene norske leger er utstyrt med.»

Andre ganger kunne Fugelli - i samme periode - snevre inn perspektivet og for eksempel slå fast: «Den stadig utbredte bruken av piller mot enhver sykdom er vår tids største helsefare.» Her er det ikke samfunnspolitikken som bekymrer
60 ham. I samme forbindelse uttalte professoren kloke ord som pekte fremover mot synspunkter han skulle utvikle noen år senere: «Elsk deg selv i lys av å være et mangelfullt og utilstrekkelig menneske. Lær deg å leve med de gåtefulle, merkverdige og plagsomme følelsene.»

Etter årtusenskiftet havnet Fugelli påny i en mer samfunnspolitisk batalje, og denne gang var det ikke minst helsebyråkratene som fikk gjennomgå og i særdeleshet helseminister Dagfinn Høybråten. Fugelli kalte røykeloven for «norgeshistoriens største mobbeaksjon», dens medisinske fanebærere for «formynderske helsefanatikere» og føyde til - for riktig å gni budskapet inn - at folk bør «røyke, elske, danse og svømme mer». Helsedirektøren svarte med å si at «Fugelli går seg vill i sin egen teori om å gjøre folk vel». Og andre kom til; det ballet på seg i en tøylesløs debatt utløst av spisse formuleringer fra en sosialmedisiner som var både provoserende og veltalende, og som formodentlig - etter tidligere verbale kanonader mot «snevre» skolemedisinske synspunkter - hadde bidratt til oppmagasinert aggresjon i helsebyråkratiet og hos kolleger ellers.

Omtrent på denne tiden - i 2003 - hadde han følgende kommentar til Einar Førdes kreftsykdom, som denne sto åpent frem med: «Det er modig å gå ope ut med eit så djupt personleg emne.» Og videre: «Det er bra viss han med dette kan skape ein ærleg og inngående debatt om døden, og setje verdiane vi lever etter på ein brutal prøve.» Einar Førde fikk dessverre ikke mye tid til å delta i en videre samtale om så fundamentale spørsmål. Det skulle bli Fugelli selv som ved en brutal skjebnens ironi fikk den anledningen noen år senere.

Kort tid før han fikk vite om sin egen alvorlige sykdom, ga Per Fugelli ut en essaysamling med tittelen «Nokpunktet». Her er hovedbudskapet at innbyggerne i vårt mette velstandssamfunn streber for mye etter det perfekte på alle livsområder og skal ha mer av alt: penger, beundring, anerkjennelse, nytelse, sex osv. Her finner jeg følgende treffende formulering: «Du blir aldri seierherre i en vinnerkultur hvor gullet fordeles etter sammenlikning med andre. Det er alltid noen som er flinkere, vakrere, får mer applaus, blir rikere, er mektigere, pumper mer jern, elsker villere enn deg.» I samme forbindelse avlegger doktor Per en kritisk visitt hos Verdens helseorganisasjon. Han skriver at dennes definisjon av helse «er et barn av denne fullkommenhetspsykosen». Definisjon lyder som kjent slik: «Helse er en tilstand av fullstendig fysisk, psykisk og sosialt velvære og ikke bare fravær av sykdom eller lyte.» Og han føyer til at da den finske helseministeren fikk høre denne definisjonen første gang, utbrøt han: «I Finland kallar man detta för orgasm.» Doktor Per mener altså at vi alle må lære oss å skjønne at nok er nok, og at de fleste av oss har nådd «nokpunktet» for lengst og befinner oss langt forbi dette.

105 I en anmeldelse av boken skrev Thomas Hylland Eriksen treffende: «Det er noe
galtungsk over denne elegante, veltalende mannen, alltid med tversoversløyfen
korrekt knyttet, og alltid klar til å lange ut verbalt mot det smålige, innskrenkede
og inhumane som har så gode vekstvilkår i dette rike, stappmette landet.
Fremskrittspartiet tenner Fugellis rogalandiske predikantinstinkt slik USA gjør
110 det samme for Galtung. Begge sparer sitt betydelige anlegg for arroganse til
anledningen gjør det mulig å sparke oppover.»

I boken tar doktor Per flere gamle kjepphester ut av stallen. En av dem kaller
han «helsismen». Vår tid er manisk opptatt av helse og sunnhet. Og han
115 irriterer seg særlig over alle de tabloide bulletinene om hva som er skadelig og
farlig. Allerede i 1997 uttalte han i kjent stil at «Dagbladet er en større fare for
folkehelsen enn kruttlappistol, selv om de ligner på hverandre». Bakgrunnen
var at avisen like i forveien hadde skrevet at kruttlappistoler «gir barn varige
hørselskader», og at «gassfylte joggesko kan ta fyr». Videre hadde avisen brakt
120 det «glade» budskap at juletreet er farlig, nøtter er farlig, og du kan få
hjerteinfarkt av kokekaffe. Dagbladet er ikke alene om dette, sa Fugelli den gang,
men det er verst. Han kunne med like stor rett si det samme i dag, hvor
flåttfaren er blitt avisens tilbakevendende spesialitet, sammen med en rekke
andre trusler mot vår helse og velferd. Men det er altså avisen selv som truer
125 disse goder ved sine gjennomførte og spekulative oppslag, ifølge doktor Per. Og
det er ikke vanskelig å følge ham her. Kan man tjene penger på andres uro og
bekymringer, er det vel verdt det, er nok tankegangen innenfor den tabloide
kommers.

130 For ca. fire år siden tok Per Fugellis liv en ny vending. Han får påvist kreft i
tykktarmen. En sjelsrystende opplevelse, som for de fleste ville lede til
tilbaketrekning fra det offentlige liv og konsentrasjon om de helt nære ting. Ikke
slik for den aldri hvilende formidleren doktor Per, hvis hjerte og sinn fremdeles
brenner av engasjement. Og dette har fortsatt like til i dag, til tross for
135 spredninger og nye operasjoner. Han som har viet sitt offentlige virke til
kvalitativ forbedring av livene våre, og som skribent og debattant beveget seg
over et vidt felt, men alltid med helse og velferd for øye, får nå selv erfaring som
pasient med en lite trivelig prognose. Det blir et vendepunkt også i hans
temavalg, uttrykksmåte og fremtreden. Konfrontert med vår alles siste fiende
140 foredles etter mitt skjønn hans sinn og tanker, noe som også gir seg utslag i enda
høyere litterær kvalitet i det han skriver. Fugelli når nye dybder, og høyder, uten
at det er tale om et stort sprang fra tidligere temavalg og prioriteringer.

145 Derfor kan heller ikke hans foreløpig siste bok, med den fugelliske tittel
«Døden, skal vi danse?», sees helt løsrevet fra alt han har sagt og skrevet
tidligere. Men når han i dag tildeles Fritt Ords høyeste anerkjennelse, prisen for
2013, er det i første rekke for hans offentlige virke etter at den alvorlige
sykdommen inntraff. Som det i fortettet form heter i styrets begrunnelse: «...for
150 å ha gitt en stemme til kreftsyke og de som står ansikt til ansikt med døden.»

Dette er kommet best og mest samlet til uttrykk i den nevnte boken, der
forfatteren også, tilsynelatende uanstrengt, danser med dødstrusselen hengende
over seg. Boken er så full av liv, av glitrende formuleringer og spennende
155 tankesprang, men også nyansert kritikk av kreftsykdommens særbehandling,
helsepersonalets kommunikative evner og andre sider ved sykehuslivet og livet i
sin alminnelighet, som ikke kan og bør leves utenfor dødsskyggen. Jeg kan ikke
yte denne boken en smule rettferdighet uten å gi noen smakebiter.

160 Bokens tilblivelse er bokstavelig talt et kapittel for seg. Den var planlagt før
kreftsvulsten ble konstatert. Per Fugelli reiste på oppdagelsesreise til Afrika for å
samle stoff til en bok om hvordan menneskene der lever med døden som
uunngåelig realitet. I tropene kom blodige diaréer, som ble bortforklart i første
omgang. Leveforholdene der nede var jo uvanlige og smitterisikoen høy. Men da
165 den brutale sannheten kom for en dag, måtte boken bli annerledes. Gjenstand
for undersøkelsen av dødens innvirkning på livet, ble doktoren selv - i egen
person. I et vakkert lite avsnitt beskrives kjøreturen fra Stavanger til Jæren etter å
ha fått den tunge beskjeden: «Jeg må hjem til Charlotte, kjæresten min, i
sommerhuset på Orre. Dette er en øye-til-øye-nyhet. Men the show must go on.
170 Jeg regnet med fred og ingen fare da jeg dro til sykehuset og har derfor med
huskelapp for ærend på Bryne på hjemveien. På vei dit får jeg et brått anfall av
gråt. Jeg kjører inn på en sidevei og stopper. Her er blåklokker som jeg plukker
mens tårene renner og brystet hulker. Inne i hjertet mitt blir en tung skyld klar:
At jeg skal kaste sorg og vansker og tap på dem jeg er glad i. En vipe skriker. Jeg
175 sender sjelen opp til den og kjører videre mot Bryne.» Jeg vil anta at mange
kjenner seg igjen i denne enkle, oppriktige skildringen. Og det kan være godt å
lese disse linjer fra en fremtredende og velkjent medisiner. Kreften diskriminerer
ikke.

180 Doktor Per gir ris og ros til de leger han som pasient møter i ulike
sammenhenger. Mye av risen bør være obligatorisk lesning i legeutdannelsen.

- Eksempelvis hvordan han fikk beskjeden om at kreften hadde spredt seg fra tykktarmen til lungen. Han lå i en gynekologstol da den fåmælte og utydelige
185 skånske legen førte rektoskopet inn i endetarmen og samtidig forteller om en svulst i venstre lunge. Lakonisk bemerker Fugelli: «Vel og bra med effektivisering i helsetjenesten, men av og til er det feil å gjøre to ting på en gang.»
- 190 Når sykdommen blir offentlig kjent, overøses Fugelli av priser, blomster og meldinger om hvor stor innsats han har gjort for land og folk. Men tvisynet er hos ham høyst tilstedeværende: «Jeg som er vant med juling, liker godt å bli klappet, men smaker det litt av Dødsskyss? Igjen et eksempel på at døden bør
195 framskrives til livet. Vi bør tale godt til hverandre tidligere i livets film. Hvorfor vente til The End?» Og jeg tilføyer istemmende: Det er ytterst få som får lese sin nekrolog - den samme varme tale til de levende menneskene ville ha skapt mye glede og gode relasjoner, i alle fall hvis vi holder oss til den norske nekrolog-tradisjon.
- 200 Fugelli går også løs på den særegne metaforbruken som kreftsykdommen møtes med. Her er tale om ren og skjær krigsretorikk: «Hun tapte kampen mot kreften» eller «Han kriget mot den lumske fienden med all sin styrke, men nå er slaget over». Disse og flere eksempler er hentet fra nekrologer. Men helseopplysningen om kreft er ikke et hakk bedre, og Fugelli stiller betimelig
205 spørsmålet: «Skal vi tilbringe vår siste tid i krig, ikke i fred?» Og videre: «Hvis kreften og døden vinner, betyr det at jeg er en taper, et svakt, egentlig litt foraktelig menneske som ikke slåss barskt nok, som ikke sterkt nok VILLE leve?» Noen og enhver kan føle seg truffet av denne måten å ordlegge seg på. Om en nylig utgitt bok om kreftens biografi, skriver også Morgenbladets
210 anmelder: «Krigen har man villet vinne, uansett omkostninger», og han skriver videre om «pasientens heroiske vilje til å vinne over sykdommen.»
- Men doktor Per har flere gode råd til oss som formentlig ikke har kreft. Han er noe mye mer enn «kreftsyk» eller «dødssyk». Som en annen av våre
215 prisvinnere, Nils Christie, har skrevet et sted, er dette monopoliserende ord, som trenger alle andre ord til side i omtalen av en person. Akkurat som ordene «den homofile» eller den «narkomane», som om disse tradisjonelt stigmatiserende betegnelsene uttrykker det eneste eller viktigste ved personligheten. Fugelli peker på at sykdom gjør selvbildet sårbart, og at du må
220 møte din venn som den original hun eller han alltid har vært, ikke som en syk

nyutgave. Han skriver: «Å bli satt inn i gruppens fengsel tar fra deg frihet, verdighet og selvstyrke. Plutselig begynner du å ane brister i det bilde du ser av deg selv i nattens mørkerom og i morgenens speil. Brått merker du lenker som holder deg fast i en sykerolle. Du kan ikke løpe ut i dagen mer og bli møtt og lekt med og rost og kjeftet på - som den du var.»

Fugelli reiser også spørsmålet om kreftsykdommen plasseres i en helt egen kategori blant sykdommer, og om vi har å gjøre med en «kreftghetto». Han antyder at kreftforeningen, som har et «skummelt mesterskap» i krigsretorikk, kanskje har en egeninteresse i å sette kreftsykdommen i en særstilling. Det kan i alle fall føre til private og offentlige pengebidrag. Her må jeg et lite øyeblikk bli personlig. Vi har to barnebarn som nesten samtidig hadde meget alvorlige sykdommer. Den første hadde en sjelden, livstruende sykdom som angriper nyrene. Det ble en ensom sykdomstilværelse, for pasienten og foreldrene. Den yngre broren hans fikk like etterpå lymfekreft av farlig type. Ordet «kreft» ble da et adgangstegn til en rekke aktiviteter og tilbud til familien under sykdomsperioden. Begge er i dag friske og vitale. Denne erfaringen bekrefter noe av Fugellis budskap. Han mener at særstillingen til kreften på urimelig vis fremstiller denne sykdommen som selveste Styggen, og han peker på at over halvparten av dem som får diagnosen, blir friske. Dessuten er det fare for at kreftpasientforeningene bidrar til å stimulere en sykkelig sykdomsopptatthet. Jeg tilføyer at den tidligere nevnte, nyss utkomne bok om kreftens biografi bærer tittelen «Keiseren over alle sykdommer».

Etter de første operasjonene måtte Fugelli i gang med cellegiftkur og kontroller. Da støtte han på hva han kaller en «total fragmentering» av behandlingen. Ingen kontinuitet. Mange leger er innom med de samme spørsmålene. Vi blir presentert for den treffende betegnelsen «engangslegen». Denne ukjente og flyktige, nærmest anonyme legen stiller sine sjekklister spørsmål om kvalme, diaré, matlyst osv. Etter noen korte kommentarer kommer spørsmålet: «Er det noe mer?» Akkurat her, i ett av de viktigste temaer doktor Per tar opp, blir hans penn harmdirrende: «Ære være ham, hans enfoldighet og mulige snillhet. Det er ti tonn mer, men det kan aldri være 'noe mer' i denne situasjonen. Jeg holder på å skrive en bok på 250 sider om dette 'noe mer', om hvordan det å bli livstruende syk angriper selvbildet ditt, om hvordan mulig død ryster sjelen og kjærligheten til dine, om hvordan rot og feil i helsetjenesten gjør deg redd. Hvilken mening kan det være i å legge ett gram av dette 'noe mer' fram for en lege jeg vil se i 6 minutter av mitt liv?»

I fortsettelsen kommer en likeså selvfølgelig som klok oppfordring til kollegene, som endog ender i en bibelsk allusjon: «For deres egen skyld, for å bevare verdighet, stolthet og kyndighet som leger må dere gå tilbake til pasienten. Dere
265 må gå tilbake til Ordet, fordi det var først.» Og i tråd med dette avslutter han kapittelet med noe viktige betraktninger om legens forhold til døden: «Å åpne for ekte samtale med den alvorlig syke, kanskje døende pasienten, utfordrer legens egen dødsangst. Den er stor fordi den er dobbel. Legen er menneske og bærer derfor med seg den allmennmenneskelige frykten for døden. Jeg tror leger
270 har et like fortrent og høyspent forhold til egen død som folk flest. I tillegg kommer at legen som medisiner opplever døden som NEDERLAGET. Legens identitet og faglige stolthet trues av døden.»

Men en viktig del av doktor Pers prosjekt er å avmystifisere døden, vise de
275 livsforløsende krefter som ligger i en åpen, bevisst konfrontasjon med døden som vår felles, uunngåelige skjebne. Han beskriver en rekke lyspunkter ved døden - i historisk, kulturell og filosofisk kontekst. Men det viktigste er altså dødens betydning for livet her og nå. Og han hamrer løs på leger og andre helsefanatikere som ser et avslappet liv og litt kortere levetid som en stor ulykke
280 for menneskene. Han skriver: «Forebyggende medisin synger lovsanger om 2,3 ekstra leveår hvis du bare lever rett, hvilket for mange vil si i selvfornektelse og fattigdom på lek og nytelse. Helsekost, livsstilpropaganda, screeningundersøkelser, forebyggende medikamenter - et enormt apparat settes inn for å vinne noen nanosekund liv - i evighetens perspektiv.» Dette fikk meg
285 til å tenke på en liten episode som en juristkollega opplevde i heisen i Høyblokken i regjeringskvartalet for ca. femti år siden. Han går inn i heisen i første etasje sammen med en eldre herre, angivelig byråsjef. Idet heisen skal gå, stormer en ung mann inn med et hektisk blikk og en bunke dokumenter på armen. Oppover i etasjene stopper heisen flere ganger for inn- og utgående
290 trafikk. Hver gang dørene åpner seg, trykker den unge mannen utålmodig på knappen som får dørene til å lukke seg et sekund tidligere enn automatikken. Da den hektiske ynglingen trykker for n'te gang høyt opp i etasjene, kommer det tørt fra byråsjefen: «Og så unge mann, hvordan akter De nu å anvende den derved innvundne tid?»

295

For det handler jo ikke bare, og ikke i første rekke, om kvantitet, men om hva vi fyller våre liv med. I et lite avsnitt oppsummerer Per Fugelli mye av sitt profesjonelle og eksistensielle prosjekt: «Gjennom bøker som 'Pasienten i

300 Norge', 'Rød resept', '0-visjonen' og 'Nokpunktet' har jeg prøvd å danne
motmakt til den helsisme og medikalisering som nå lager hermetikk og fabrikk
av livene våre. Dette forsvar for livet må også omfatte livets mest essensielle
hendelse: Døden. Jeg har lett i Menneskerettighetserklæringen og finner det
ikke, men her burde stå: Det er en menneskerett å få være til stede når du dør.
305 Jeg vil ha license to die - my way.»

Igjen blir jeg fristet til en referanse med et personlig tilsnitt. Jeg hadde en onkel
som var katolsk pater og mye mer, endog vinner av Fritt Ords Pris. Han var
selvsagt sølibatær, men ingen asket av legning. Han nøt sin vin, sin pipe og god
310 mat ved rett anledning. Han sov lite og arbeidet hardt. Han tok lite hensyn til
helsen og likte best korte turer på asfalt. Ofte fikk han det velmente spørsmålet:
«Men pater, De brenner Deres lys i begge ender.» Og han svarte alltid: «Ja, det
er eneste måten å få endene til å møtes på.» Jeg tror hans liv og død på flere vis
ville ha falt i smak hos dagens prisvinner. For under dødsleiet på Ullevål sykehus
315 muntret han opp helsepersonalet med kvikke replikker. Så lenge han orket, og
det var like inn i evigheten. For en tid tilbake traff jeg en professor ved sykehuset
som fortalte meg at det var det festligste dødsleiet de hadde opplevd der - i livets
og dødens forgård.

320 Mens jeg arbeider med denne talen, lyser et gledens budskap mot meg fra en
nettavis: «Per Fugelli er kreftfri!» Men doktoren maner i sin tilknyttede
kommentar til nøktern realisme og antyder noe om at han i det minste har fått
et frikvarter, kanskje endog «storefri», som vi så frem til i skoletiden. Vi alle -
han selv inkludert - håper selvsagt at han i det minste har fått en lang
325 sommerferie, og aller helst at han er ferdig med hele skolen. Skolevenner - det er
ingen grunn til å bli støtt av denne metaforen. For kreftsykdommen og alt som
har fulgt med den har for doktor Per vært en skole i selve livskunsten, i de
livgivende energier som utgår fra det å stå ansikt til ansikt med døden. Sist
fredag hadde avisen Vårt Land et intervju med en mor som hadde mistet et
330 barn. På spørsmål fra avisen om hva hun hadde lært, svarte hun likefrem: «At
tiden er dyrebar. Vi vet ikke hvor mye vi har. Derfor vil jeg være et godt
medmenneske den tiden jeg har.» Mon ikke denne enkle betraktningen
befinner seg i kjernen av Per Fugellis prosjekt? Og med sin glimrende
formidlingsevne har han latt oss alle få del i den kloke livserfaring han har høstet
335 i vanskelige sykdomsår. Det priser vi ham for i dag.

Kilde

www.fritt-ord.no

340

Emner

Allmennmedisin, Døden, Hyllest, Overrekkelsestale, Sosialmedisin

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/en-stemme-til-de-som-star-ansikt-til-ansikt-med-doden>

345

350

355

360

365

370

375